SMART SOCIETY IN NEDERLAND

Roxane Daniels

Vereniging Nederlandse Gemeenten

23 april 2019 VVSG Brussel

Paraplu-begrip

- Integrale aanpak van maatschappelijke opgaven
  - *Cross-sectoraal*
  - *Publiek-privaat*
  - *Bottom-up / start-ups*

- Met inzet van digitalisering en technologie
  - *Innovatie*

- Steden zijn een drijvende kracht

Smart cities in NL

- Steden zijn nu zo'n 5-10 jaar bezig met Smart Cities.
- Vaak ingegeven vanuit consultancy/bedrijfsleven
- Oorspronkelijk vanuit concurrentie-perspectief → veel pilots
- Nu:
  - *Gericht op maatschappelijke meerwaarde*
  - *Gericht op samenwerking*
  - *Gericht op opschaling en innovatie versnellen*
  - *Ook ten behoeve van de BV Nederland*

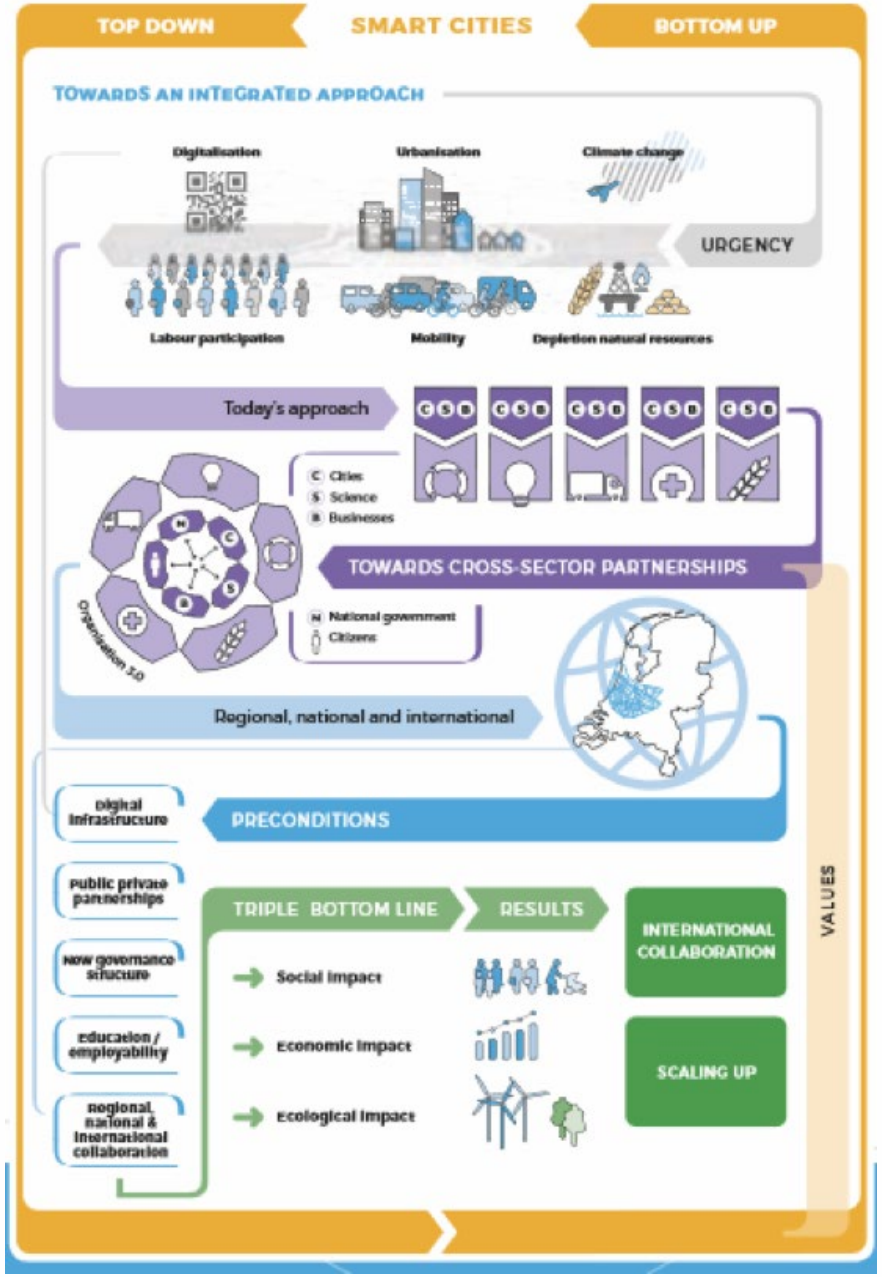

Nationale Smart City Strategie

- Coalitie van 40 steden, 60 bedrijven, 30 universiteiten en kennisinstellingen. Presentatie aan kabinet in 2017
- Uitwerking:

  5 thema's op de agenda

  - *Resilience (energy transition) - Rotterdam*
  - *Mobility - Eindhoven*
  - *Safety & Security - The Hague*
  - *Circular Economy - Amsterdam*
  - *Healthy Urban Living – Utrecht*

- Afspraken met ministerie van Binnenlandse Zaken (2018)
- Smart Society Verklaring (2019)
- Aan de slag: agile PI-events & kennisnetwerk (vandaag)

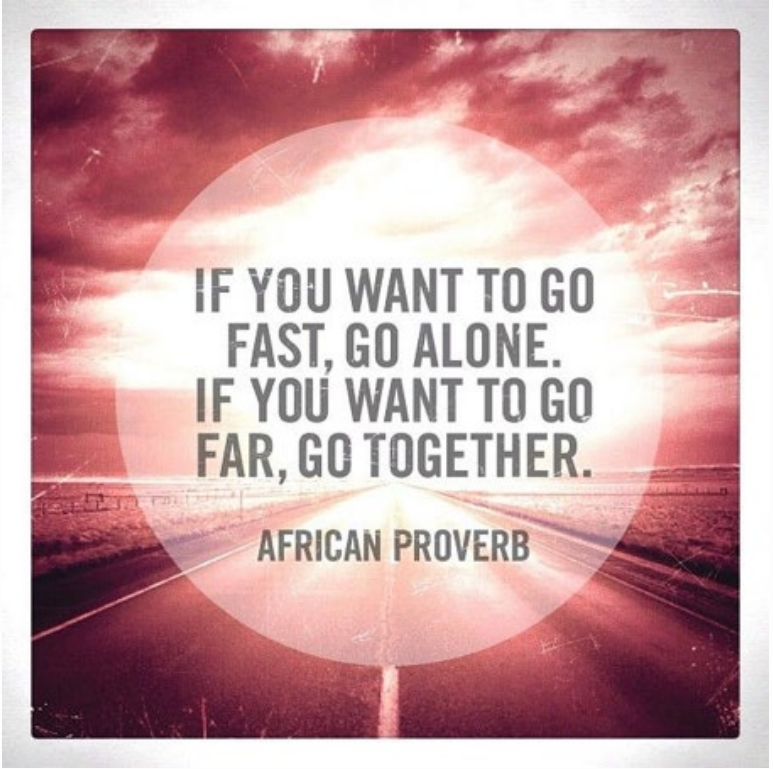

Waarom het niet vanzelf gaat

Gemeenten ervaren dat het complexe trajecten zijn:

- *Technologisch gezien niet de grootste uitdaging, maar…*
- *De organisatie meekrijgen*
- *Samenwerking tussen interne diensten*
- *Samenwerking met andere partijen*
- *Langdurige financiering*
- *Juridische kwesties – wet markt en overheid, aanbestedingswetgeving, AVG…*
- *Ethische kwesties in een geglobaliseerde wereld*
- *Organisatie- en cultuurverandering*
- *Beperkte kennis, hoge dynamiek, veel drukte*

… en (Politieke) besluitvaardigheid daarop is nog beperkt

Publieke waarden

Problemen met kunstmatige intelligentie (AI) kunnen een bedreiging vormen voor Microsoft, waarschuwt het bedrijf in een document voor beleggers.

“Als we AI-oplossingen aanbieden die controversieel zijn vanwege hun impact op mensenrechten, privacy of werkgelegenheid, kan dat ons merk en onze reputatie beschadigen”, schrijft Microsoft

Gratis wonen in Helmond in ruil voor data? Dat is nog maar de vraag

‘Gratis wonen in Brandevoort, in ruil voor data’. Bij architectenbureau UNStudio waren ze niet echt gelukkig met de publiciteit van de afgelopen dagen over ‘de slimme wijk’ in het Brabantse Helmond. ,,Als er risico's aan verbonden zijn, dan doen we het niet.”

Wat de VNG voor haar leden doet

Constatering:

- Iedere gemeente is een smart city, klein en groot.
- De uitdagingen waar ze voor staan zijn complex en vergen samenwerking (ivm één overheid en beperkte mensen/middelen)
- De leden hebben behoefte aan coördinatie en ondersteuning

Besluit:

- Start programma Smart Society.
- Die heeft als doel om mét en vóór de partners te zorgen voor verbinding, versnelling en opschaling. Door bijvoorbeeld krachtenbundeling, coördinatie en werkverdeling.
- Middels lobby en uitvoering

3 pijlers

- Inhoudelijke agenda – open en rollend
  - Icoonprojecten
- Principes voor de digitale stad
  - Bestuurlijke principes voor omgang met data in de fysieke ruimte
  - Handreiking sensordata
  - Nationale en Europese regelgeving
- Kennisnetwerk
  - PI-events
  - Kennisbijeenkomsten
  - Gezamenlijke onderzoeksagenda
  - Monitoring
  - Bouwen aan eco-systeem

Praatplaat Smart Society

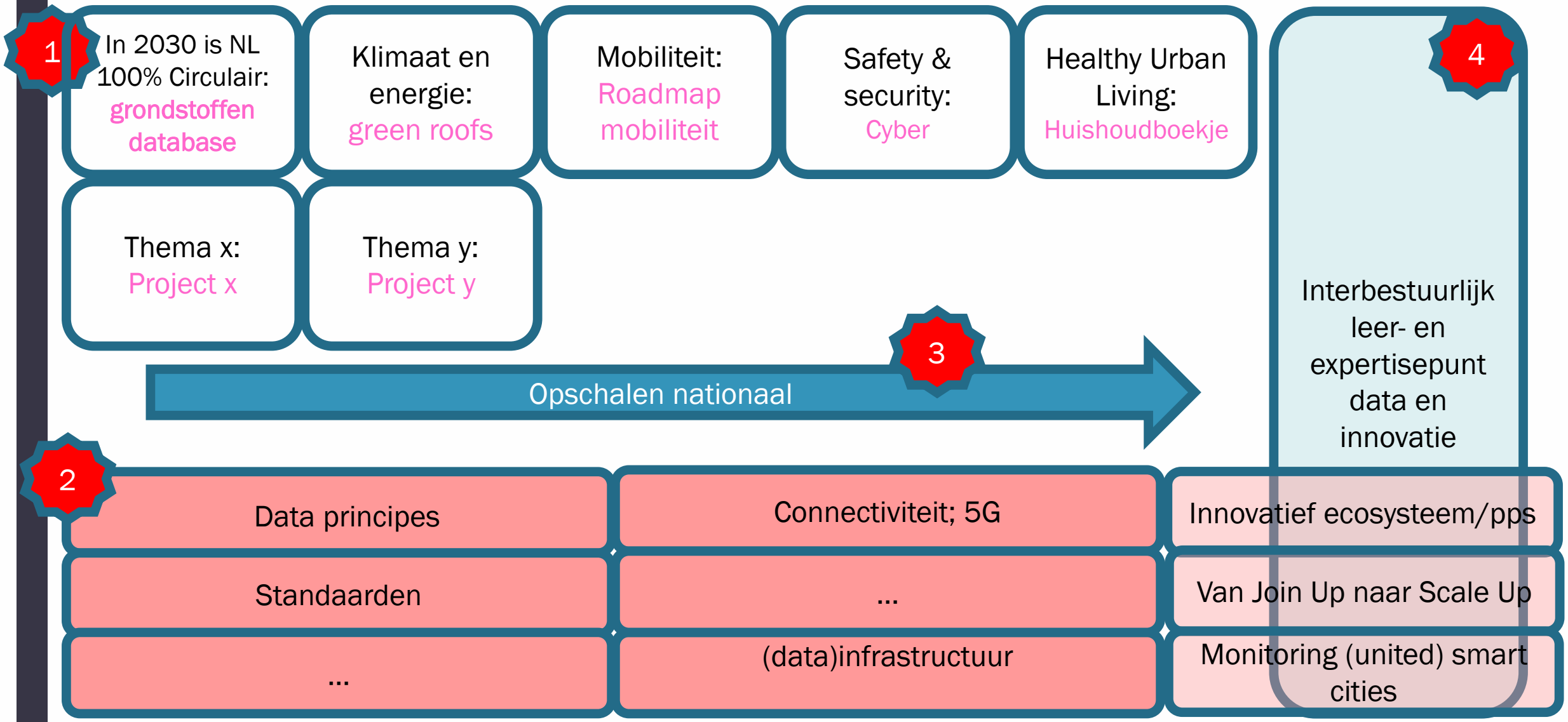

1 Werken aan concrete smart oplossingen

G5 en G40 dragen als koplopers concrete smart projecten voor. Hiermee geven ze invulling aan de Nationale Smart City Strategie.

Andere gemeenten en overheden worden actief uitgenodigd om mee te werken cq standaarden over te nemen.

Circulair: **grondstoffen database**	Klimaat en energie: grondstoffen paspoort	Mobiliteit: …	Safety & security: Meld een vermoeden en VIK	Healthy Urban Living: Huishoudboekje
Thema x: Project x	Thema y: Project y			

Criteria concrete projecten:

- Maatschappelijke opgave centraal
- Met (inter)nationale uitstraling
- Interbestuurlijke en –gemeentelijke samenwerking vereist; cross-sectoraal en in de triple/quadruple helix
- Het zijn typische smart projecten

2 Versnellen van innovatie

Data principes	standaarden
Innovatief ecosysteem	Van Join Up naar Scale Up

Door aan de randvoorwaarden te werken:

- De innovatiestrategie die op initiatief van de VNG wordt uitgewerkt is gericht op het bevorderen van opschaling, ontwikkelen en implementeren van standaarden en het stimuleren van een innovatief ecosysteem (incl wegnemen van knelpunten in de publiek-private samenwerking)
- Data principes worden doorontwikkeld via proeftuinen, de NDA en de maatschappelijke dialoog. Ze worden getoetst aan concrete smart toepassingen.

Werken aan schaal

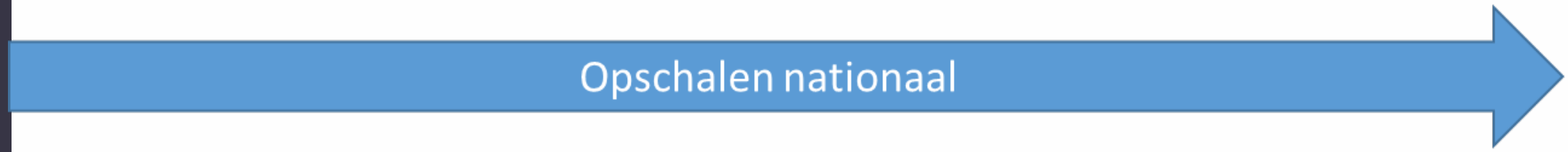

Bevorderen dat succesvolle experimenten en pilots door andere organisaties worden overgenomen. Nationaal by design. Werken voor de BV Nederland.

Van Join Up naar Scale Up

Innovatieproces kent verschillende fases. Hoe zorgen we ervoor dat een succesvolle pilot door de valley of death komt?

4

Leren en experimenteren

Een interbestuurlijk leer- en expertisepunt data en innovatie ondersteunt de overheden bij:

- Het uitwisselen en toepassen van geleerde lessen en het implementeren van standaarden
- Het verzamelen van kennis en stimuleren van reflectie en dialoog (incl wetenschapsagenda)
- Het updaten van de smart agenda – selecteren van nieuwe concrete projecten om aan te pakken
- Het organiseren van innovatiesmissies in binnen- en buitenland

Interbestuurlijk leer- en expertisepunt data en innovatie

Dank voor uw aandacht

ROXANE DANIELS

ROXANE.DANIELS@VNG.NL

+31 6 12210356